

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET GERMANDÖN I LULEÅ KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska länsstyrelsen vara förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara den biologiska mångfalden samt att bevara den mycket värdefulla naturmiljön i området. Reservatet syftar även till att stärka områdets naturskogs kvaliteter. Utöver detta ska reservatet även bevara de typiska landformer och jordarter, vilka bildats och fortfarande bildas av vind- och vågverkan på de nya stränder som genom landhöjningen reser sig ur havet. Inom ramen för dessa mål skall reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Områdets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

2005-03-07

511-9992-01
2783

Reservatets namn:	Germandön
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	15 km SO om Luleå stad 4 km NV om Bådans naturreservat Blå kartan 24L
Area:	319 ha
Fastigheter och ägare:	Kallax 1:7, Staten genom Naturvårdsfonden Kallax 4:8, Staten genom Naturvårdsfonden Kallax 1:9 (del av), Privat markägare Kallax 3:18 (del av), Privat markägare Kallax 12:1 (del av), Privat markägare Kallax 14:1 (del av), Privat markägare
Information:	Kallax 12:62 ingår inte i reservatet (bilaga 1)

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada växande eller döda träd och buskar för annat ändamål än skogsbruk eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna, dumpa eller muddra.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga luft- eller markledning.
6. Anlägga ledningar i vatten eller på botten.
7. Införa för trakten främmande växt- eller djurart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
9. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.
10. Framföra motordrivna fordon inom reservatets landområden eller köra vattenskoter.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgstorn.

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel enligt fastställd skötselplan.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar, stigar, enslinjer, sjömärken eller andra anläggningar.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen (1971:437). Före lokalisering och utformning av fasta anläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ miljöbalken (förordning 1998:904).
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får lättare älgdragare användas.
5. För passage genom naturreservatet med motordrivna fordon får befintlig traktorväg (bilaga 1) nyttjas.
6. I de fall Totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose:

1. Områdets vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan.
2. Sjösäkerhet

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Skada eller störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller att medvetet uppehålla sig i närheten av rovfågelbo, lya eller gryt.
4. Fånga eller insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.

6. Elda annat än på anvisad eldplats.
7. Framföra motordrivna fordon inom reservatets landområden eller köra vattenskoter.

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Snöskoteråkning på väl snötäckt mark är tillåten för:
  - a) Statliga och kommunala tjänstemän i tjänsteärende.
  - b) Parkering av skoter i strandområde i samband med rastning.
2. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de utkom från trycket i länets författningssamling.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	319 ha
Naturtyper:	Skogsmark 229 ha, varav produktiv skog 211 ha Myr 29 ha Övrig mark (morän- och sedimentstrandäng) 8 ha Vatten 53 ha

Germandön ligger i Luleå skärgård ca 15 km SO om Luleå stad. Öarna i skärgården utgörs till stor del av barrskogsbevuxna moränöar som i varierande grad påverkats av havets svallning. Många öar omges av stora grundområden, vilket tillsammans med en landhöjning resulterar i att öarna ständigt växer i storlek, att öar växer samman och att nya öar ständigt bildas. Landhöjningen resulterar även i en speciell zonering av växt- och djursamhällen på de ofta långgrunda stränderna.

Germandön är en av de större öarna i Luleå skärgård. Ön är till största delen bevuxen med barrskog men på ön finns även långsträckta våtmarker, klapperstensfält och hållar. Germandön är hårt präglad av modernt skogsbruk, men trots detta finns ännu ett större, mer eller mindre sammanhängande område med naturskog kvar på västra sidan av ön. Delar av området är dock påverkat av plockhuggning. Detta område med ett flertal intressanta skogstyper, bl a gammal produktiv tallskog, gammal granskog, produktiv sumpgranskog samt lövkärr, utgör reservatet. Många rödlistade lav- och svamparter har påträffats i området.

Stora delar av reservatsområdet består av grandominerad skog med riklig förekomst av död ved, även grova lågor och torrakor är vanligt förekommande. Vissa bestånd har nyckelbiotopskaraktär och hyser många hotade arter. I de flesta bestånd med gransumpskog har de gamla granarna riklig förekomst av hänglavar.

Vid avgränsningen av reservatet har ett mindre och ett större hygge kommit att ingå i reservatsområdet. Avverkningarna ligger centralt i naturskogsområdet och är därför i princip omöjligt att utesluta vid reservatsavgränsningen. Det större hygget är planterat med svensk tall. Området ligger invid en sandås som är bevuxen med äldre tallskog med inslag av öppna sandytor.

Längs strandkanten, i den västra delen av reservatet, finns en sandstrand med aktiva sanddyner. Den närliggande skogen består av sandtallskog med öppna sandytor. Denna strand lämpar sig väl för sol och bad. Längre norrut finns en långgrund blockstrandäng som hyser många intressanta växtarter.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden har varit kända sedan mitten på 1990-talet. Både Luleå skärgårdsgrupp och Svenska Naturskyddsföreningen har i olika rapporter lyft fram områdets höga naturvärden. Området har även värderats till klass 1 i Luleå kommuns naturvårdsplan och Skogsvårdsstyrelsen har klassat delar av reservatsområdet till nyckelbiotop.

Länsstyrelsen genomförde en naturvärdesinventering i området sommaren 2000. Inventeringen visade på att naturvärdena i området var av mycket hög klass. Länsstyrelsen gjorde därefter en ansökan om medel till naturvårdsverket för att kunna lösa in området och skydda det som naturreservat. Ansökan godkändes och en värdering av området genomfördes. Efter förhandling med de privata markägarna köpte staten år 2002 in två fastigheter och de resterande ersattes genom intrångsersättning.

Beslutet har föregåtts av samråd med Luleå kommun som tillstyrker reservatsbildningen. Luleå kommun har i sitt yttrande anfört att det i föreskrifterna bör tilläggas att de typiska landformerna inte får förändras eller skadas. Länsstyrelsen anser dock att de befintliga föreskrifterna som skyddar mark, berg, jord och vegetation även skyddar de typiska landformerna. Ärendet har remitterats till Skogsvårdsstyrelsen, Försvarsmakten och SGU som samtliga tillstyrker förslaget. SGU har i sitt yttrande bifogat en skrivelse från Bergsstaten som också tillstyrker förslaget.

Av berörda samebyar (Jåhkågaska, Sirkas, Tuorpon och Udtja) har Jåhkågaska Tjiellde inkommit med yttrande där man tillstyrker förslaget.

Berörda sakägare har givits tillfälle att komma med synpunkter. Länsstyrelsen har till viss del tillmötesgått de inkomna synpunkterna.

Ekonomistyrningsverket har givits tillfälle att yttra sig enligt 27 § 3 verksförordningen, men avstått.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet på Germandön inrymmer en mängd olika biotoper och skogstyper som var för sig är av mycket högt värde för naturvärden. I området förekommer bl a gammal, produktiv tallnaturskog som är en mycket stor bristvara i hela Norrbottens kustland. Vidare hyser området en imponerande mängd rödlistade arter, och fördjupade undersökningar skulle sannolikt resultera i ytterligare fynd.

På grund av markägarstrukturen står skogarna i området inför ständigt återkommande hot om avverkning och ytterligare fragmentering. Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden skulle äventyras. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat tagits upp.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bl a omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

Länsstyrelsens styrelse fattade den 25 april 2003 ett inriktningsbeslut om arbetet med reservatsbildning i länet. Naturreservatet Germandön ingår bland de planerade reservat som redovisas i inriktningsbeslutet.

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson. Föredragande var naturvårdshandläggare Carola Orrmalm. I den slutliga handläggningen av ärendet har även naturvårdsdirektör Anna von Sydow samt länsassessor Lotta Lauritz deltagit.

Per-Ola Eriksson

Carola Orrmalm

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

Bilagor

1. Detaljkarta
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Luleå kommun, 971 85 Luleå
Lantmäterimyndigheten, Box 847, 971 26 Luleå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsvårdsstyrelsen i Norrbotten, Box 50 123, 973 24 Luleå
Erling, Birgitta & Nils Lundström, Fiskehamnsvägen 84, 975 95 Luleå
Anders Åström, Fiskehamnsvägen 4, 975 95 Luleå
Bertil & Barbro Brännström, Fiskehamnsvägen 76, 975 95 Luleå
Peder Thurfjell, Bygdegårdsvägen 4, 975 95 Luleå
Stefan Rosendahl, Västra Villavägen 4B, 972 53 Luleå
Jåhkågaska Tjiellde sameby, Lars-Åke Spiik, c/o Samebyarnas kansli,
Köpmangatan 19, 962 32 Jokkmokk
Sirkas sameby, Bertil Kielatis, Västergatan 24, 962 33 Jokkmokk
Tuorpon sameby, Lars Henrik Gunnare, Luovos 2101, 962 99 Jokkmokk
Udtja sameby, Rune Stokke, Box 41, 962 05 Kåbdalis